

ULKOMINISTERIÖ

OIK-20 Maria Guseff
KPA-20 Sara Fahmy

LAUSUNTO

30.04.2020

PC0TQ23S-9

Sisäministeriö

KORJATTU VERSIO: Korjattu lausunnon laatijat

Viite

Sisäministeriön lausuntopyyntö 06.04.2020; SMDno-2020-373

Asia

Brexit-HE

Yleistä

Sisäministeriö on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten täytäntöönpanosta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi erosopimuksen soveltamisalaan kuuluvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsenten velvollisuudeksi hakemuksesta vaihtaa EU-oikeuteen perustuva oleskeluoikeutensa erosopimuksen mukaiseen oleskeluoikeuteen, jonka osoitukseksi annettaisiin oleskelulupakortti.

Lain olisi tarkoitus tulla voimaan 1.10.2020.

Lakiehdotuksen nimike

Lausuntoluonnoksessa on ehdotettu lakiehdotuksen nimikkeeksi seuraavaa: "Laki Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten täytäntöönpanosta."

Esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä koskevassa kapaleessa on asianmukaisesti tehty selkoa siitä, että perustuslain 9 § 4 momentin mukaan, ulkomaalaisen oikeudesta tulla Suomeen ja oleskella maassa säädetään lailla, ja näin ollen kyse on lainsäädännön alaan kuuluvasta asiasta. Lain nimikkeistä on kuitenkin viime vuosina luovuttu tarkennuksesta "lainsäädännön alaan" (ks. Valtiosopimusopas, Hallituksen esityksen laatimisohejeet). Näin ollen ulkoministeriö esittää seuraavaa lakinimikettä: "Laki Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten täytäntöönpanosta."

Vaihtoehtoisesti ulkoministeriö esittää seuraavaa lakinimikettä: ”Laki Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ~~lainsäädännön alaan kuuluvien~~ **eräiden** säännösten **määräysten** täytäntöönpanosta.” Näin selvennettäisiin, että tällä lailla ei ole tarkoitus panna sopimuksen kaikkia määräyksiä täytäntöön.

Vastaava korjaus on huomioitava hallituksen esityksen nimikkeessä sekä läpi esityksen.

Kansalliset henkilöllisyystodistukset

Ulkoministeriötä on pyydetty ottamaan lausunnossaan kantaa kansallisia henkilöllisyystodistuksia koskevaan ehdotetun lain 5 §:ään (perustuu erosopimuksen 14 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan) siten, haluaako ulkoministeriö tehdä tältä osin oman esityksensä asiasta. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan on tarkoituksenmukaista, että myös henkilöllisyystodistuksien osalta säädetään tässä yhteydessä 5 §:ssä.

Edustustojen toimivallasta ottaa hakemus vastaan ulkomailla

Esitysluonnoksen säädöskohtaisissa perusteluissa sivun 16 kolmannessa kappaleessa todetaan, että pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Suomen edustustolla on toimivalta ottaa hakemus vastaan ulkomailla, kun hakijalla on erosopimuksen mukaan oikeus oleskella ulkomailla siirtymäkauden päättyessä. Ulkoministeriö esittää edellä mainittuun kohtaan tarkennusta siten, että perusteluissa todettaisiin, että erosopimuksen mukaista oleskeluoikeutta voisi hakea ulkomailla, esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö oleskelee Suomen ulkopuolella tilapäisesti (erosopimuksen 15 artiklan 2 ja 3 kohdat huomioiden).

Muita huomioita

Esityksen pääasiallisesta sisällöstä ei selvästi käy ilmi esityksen keskeistä ehdotusta. Ulkoministeriö esittää harkittavaksi, että esityksen pääasiallisessa sisällössä todettaisiin, että esityksessä ehdotetaan, että erosopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa säädettyä menettelyä sovelletaan Suomessa, kun Suomessa asuvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten unionioikeuteen perustuva oleskeluoikeus vaihdetaan hakemuksesta erosopimuksen mukaiseen oleskeluoikeuteen.

Lisäksi ulkoministeriö esittää, että asian taustaa ja valmistelua koskevassa jaksossa selvennetään, että erosopimus on unionisopimus, eli EU:n yksinomaisessa toimivallassa oleva sopimus, ja lisäksi, että jaksossa mainittu harkintavalta on annettu jäsenvaltioille/jäsenvaltiot voivat tehdä päätöksen, miten säännöksiä sovelletaan.

Ulkoministeriö huomauttaa, että erosopimus sekä direktiivi- ja säädösviittaukset on yksilöitävä lisäämällä niitä koskeva EUVL-viittaus sekä tarvittaessa säädösnumero kohtiin, jossa nämä ensimmäisen kerran mainitaan.

Lisäksi ulkoministeriö kiinnittää huomiota esitysluonnoksen sivun 7 toiseen kappaleeseen, jossa viiden vuoden siirtymäajan aloituspäivämäärä on korjattava.

Lopuksi

Ulkoministeriö kiinnittää tyytyväisyydellä huomiota hallituksen esityksen luonnoksen kohtaan:

”Esityksellä mahdollistetaan Suomessa työskentelevien ja yritystoimintaa harjoittavien sekä opiskelevien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten toiminnan jatkuminen keskeytyksettä. Tämä on tärkeää myös koko elinkeinonelämälle, jossa osaava työvoima saa jatkaa työntekoaan.”

Ulkoministeriö toivoo yleisemmin yritysten toiminnan kannalta, että menettelyissä pyritään mahdollisimman yksinkertaisiin ja selkeisiin ratkaisuihin. Selkeään ja ennakoivaan tiedottamiseen tulee myös panostaa. Edelleen menettelyiden tulisi olla työekonomisia myös viranomaisten näkökulmasta.

Yksikön päällikkö

Virpi Kankare

Lainsäädäntösihteeri

Sara Fahmy

Liitteet

-

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Konsulipalvelut

KPA-20 Sara Fahmy

Asiasanat MAAHANTULO, OLESKELULUVAT

Hoitaa KPA-20

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi KPA-01; KPA-02; KPA-40; OIK-20

Laatija jakanut
